

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

กานต์มณี ไวยครุฑ^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเยาวชนในชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบการจัดเวทีประชาคม โดยมีผู้เข้าร่วม 95 คน ประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ผลการศึกษาพบว่า

ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่าเยาวชนมีปัญหาเรื่องการติดเทคโนโลยี ปัญหาการใช้ความรุนแรง ปัญหายาเสพติด และปัญหาไม่รักเรียน นอกจากนี้ผลการศึกษายังได้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาเยาวชนจะต้องมีการมีส่วนร่วมกันรับผิดชอบจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน ด้วยกระบวนการ 5 กระบวนการ กระบวนการที่ 1 การละลายพฤติกรรมโดยผ่านกิจกรรม กระบวนการที่ 2 การสร้างการรับรู้ร่วมกันจากทุกภาคส่วนในชุมชน กระบวนการที่ 3 ร่วมกันระดมความคิดจากทุกภาคส่วนในชุมชนถึง ปัญหา สาเหตุ และผลกระทบจากปัญหาเยาวชน กระบวนการที่ 4 ร่วมกันระดมความคิดหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาเยาวชน และกระบวนการที่ 5 การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเยาวชน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม เยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก

¹ อาจารย์หมวดวิชาศึกษาทั่วไป งานวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: kanmanee_som1@hotmail.co.th

THE PARTICIPATION OF YOUTH DEVELOPMENT IN BAN NONJIG COMMUNITY,
WATTANANAKORN DISTRICT, SA-KAEW PROVINCE

Kanmanee Waiyakrut^{1*}

Abstract

The research was “The Participation of Youth Development in Ban Nonjig Community, Wattananakorn District, Sa-kaew Province, Thailand” The objectives of this study were 1) to study the problem of youth in Ban Nonjig Community, Wattananakorn District, Sa-kaew Province, and 2) to study the participation of youth development in Ban Nonjig Community, Wattananakorn District, Sa-kaew Province. The qualitative research method was used for this research. There were 95 participants such as students, teachers, parents and community leaders.

The results of the study were found that the problems of youth in community are technology addiction, violence and drug. It also included the skipping class. Moreover, the results further revealed that the people in the community should join the responsibility through five processes. As such, the 1st process was to break the ice by using activities. The 2nd process was to create the perceptions from the stakeholder in community. The 3rd process was to barnstorm from the stakeholder in community regarding to the youth’s cause and effect. The 4th process was to barnstorm in order to find the solutions. The 5th process was to organize the Youth Development committees.

Keywords : participation, youth, Ban Nonjig

¹ Lecturer in General Education Program, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal of Patronage, Pathum Thani, Thailand

*Corresponding author, e-mail: kanmanee_som1@hotmail.co.th

บทนำ

จากสภาพสังคมปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้วัฒนธรรมต่างประเทศได้เข้ามามีอิทธิพลต่อ สังคมไทย เด็กเยาวชนซึมซับแนวคิดและกระแสนิยมบางอย่างเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิต ซึ่งบางอย่าง เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย ทำให้เกิดปัญหาต่างๆจากการศึกษาติดตามของ รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ เรื่องเด็กและเยาวชนมาประมาณ 30 ปียอมรับว่า ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจากเดิมที่มีประมาณ 5-6 เรื่อง เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กยากจน แรงงานเด็ก โสเภณีเด็ก แต่ในระยะเวลาประมาณ 20 ปี ที่ผ่านมาระดับพบว่ามีจากกลุ่มเด็กที่มีประมาณ 5-6 กลุ่ม กลายเป็นเด็กมีปัญหา 15-16 กลุ่ม เพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจ เด็กที่เราค้นพบคือ คุณแม่วัยใส สังคมเราไม่เคยมีเราไม่เคยมีพวกเด็กที่ไม่นอน ที่นครปฐมตามคลับต่างๆ เด็กไม่นอน เราเริ่มพบเด็กที่กลาย เป็นตัวสร้างสถานการณ์ให้เกิดขึ้นในชุมชน เด็กแว้นส์ เด็กสก็อตส์ เกิดนักเรียนนักเลงขึ้นตามป้ายรถเมล์ เรื่องเด็กติดยา เรื่องเด็กติดคุก เราจะเห็นว่าทั้งในเชิงชนิดและจำนวนของเด็กที่เป็นปัญหาในสังคมไทยขณะนี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สภาพปัญหาซับซ้อนมากขึ้น ถ้าเรามองไปข้างหน้า อีกสักระยะหนึ่งจะเห็นว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นใน 6-7 ปี ก็คือเยาวชน กระทำกับเด็ก คือเยาวชนที่อายุประมาณ 16-17 ปี เขาจะกระทำกับเด็ก ซึ่งเราเริ่มเห็นเด็กใหญ่โตบทรพย์เด็กเล็ก คือเอาทรัพย์สินบางอย่างจากเด็กเล็ก เราเริ่มเห็นเด็กกระทำกับเด็กด้วยกันเรื่องละเมิดทางเพศ เราเริ่ม เห็นเด็กขายยาเสพติดให้กับเด็ก หากเป็นเช่นนี้ต่อไปอีก 5-6 ปีในอนาคต เราอาจจะมีอาชญากรที่เรียกว่า “ยุวอาชญากร” เต็มบ้านเต็มเมือง (สุมาลี ประทุมพันธ์ และคณะ, 2555 : 13)

ปัญหาเยาวชนที่กล่าวมาข้างต้นกำลังเป็นปัญหานักของสังคมไทยและความรุนแรงของปัญหาก็เพิ่มมากขึ้นทุกขณะ การแก้ปัญหาให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือของคนในทุกภาคส่วนของสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในชุมชนที่ควรเข้ามาร่วมด้วยช่วยกันในการหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชนมีความจำเป็นอย่างมากและจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้เยาวชน ครอบครัว และสังคมเกิดภูมิคุ้มกันที่แข็งแรงเพื่ออนาคตของประเทศต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนโดยการเริ่มลงพื้นที่หาข้อมูลด้วยวิธีการประชุมกลุ่ม (Focus Group) เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2560 กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง ตัวแทนหน่วยงานราชการ จำนวน 18 คน ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลพัฒนานคร อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว ในประเด็นที่เกี่ยวกับการปัญหาเด็กและเยาวชน โดยปัญหาที่พบคือ ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งปัญหานี้เริ่มส่งผลกระทบต่อครอบครัวและชุมชน โดยปัญหาที่พบคือเด็กส่วนใหญ่ติดโทรศัพท์ ติดเกมส์ มีพฤติกรรมก้าวร้าว และติดยาเสพติด (ยาบ้า เหล้า บุหรี่) ท้องก่อนวัยอันควร เรียนไม่จบ และเด็กแว้น

ดังนั้นหลังจากที่ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวแล้วนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรผู้ให้ข้อมูล

ประชากรผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน จำนวน 95 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การจัดเวทีประชาคม โดยมีผู้เข้าร่วม 95 คน ประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน
ขั้นตอนในการวิจัย

วิธีการสนทนากลุ่ม ดำเนินการ ดังนี้

1. การเริ่มต้นสนทนากลุ่ม ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Moderator) ได้เริ่มต้นด้วยการทักทายผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างไม่เป็นทางการ พูดคุยเกี่ยวกับภาระหน้าที่โดยทั่วไปเพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง จะได้
สนใจให้ผู้ร่วมการสนทนาได้แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้มากที่สุด

2. การสนทนาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มเริ่มจากการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ร่วมสนทนาได้ให้ข้อมูลที่เกิดประโยชน์ในการ
นำไปใช้แปรผลรวมกับข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

3. ผู้ดำเนินการเริ่มสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลเรียงลำดับประเด็นคำถามการสนทนาตามขอบเขตการ
วิจัยและวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยใช้ประเด็นคำถามเดียวกันทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้ความคิดเห็นจากทุกกลุ่ม
ผู้ให้ข้อมูลไม่มีความเห็นประเด็นใดประเด็นหนึ่งก็ได้ เพื่อให้มีอิสระทางความคิดและป้องกันไม่ให้เกิดความยุ่งยากใน
การวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนการนำเสนอผลการวิจัย

4. การสนทนากลุ่มดำเนินการครบทุกประเด็นคำถามตามที่กำหนด คณะทำงานการสนทนากลุ่มได้
บันทึกและบันทึกเสียงผู้ให้ข้อมูลประเด็นต่างๆอย่างละเอียดทุกขั้นตอนโดยการจดบันทึกข้อมูล (Take note)
จำนวน 2 คน และการบันทึกเสียง (Take record) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล และบรรยากาศของการสนทนา
ได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ เพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์และสรุปผลการสนทนาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. ผู้จดบันทึกการสนทนา (Note taker) หรือบุคลากรผู้ช่วย (Assistant) ได้ร่วมซักถามหรือสนทนาใน
กรณีที่ผู้ดำเนินการสนทนาอาจจะตกหล่นบางประเด็นที่สำคัญเพื่อเป็นการเติมเต็มข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. ผู้ดำเนินการสนทนาสังเกตกิริยาอาการ น้ำเสียง การแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของสมาชิก
ในกลุ่ม เช่น การใช้ภาษา ท่าทางและสีหน้าแวตา เพื่อรวบรวมข้อสังเกตเหล่านี้ไว้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยไม่ได้แสดงความคิดเห็นหรือชี้แนะใดๆในระหว่างการสนทนา แต่มีการกระตุ้น เร่งเร้าความสนใจและคอย
ควบคุมให้สมาชิกได้อภิปราย แสดงความคิดเห็นในประเด็นคำถามอย่างครบถ้วนทั่วถึงทุกคนอย่างเหมาะสม

7. การยุติการสนทนากลุ่ม เมื่อการสนทนากลุ่มเก็บรวบรวมข้อมูลครบทุกประเด็นคำถามตามที่
กำหนดแล้ว ผู้ดำเนินการให้ผู้เข้าร่วมการสนทนาเพิ่มเติมความคิดเห็นของตนในประเด็นที่คิดว่าตกหล่น หรือคิด
ว่าน่าจะเป็นประโยชน์อีกครั้ง หลังจากนั้นจึงขอบคุณผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มและยุติการสนทนากลุ่มเก็บรวบรวม
ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. นำข้อมูลที่ได้อาจจากการสนทนากลุ่มมาสรุปและจำแนกเป็นรายด้าน

2. นำข้อมูลที่สรุปและจำแนกไว้หลังจากนั้นนำมาตรวจสอบและวิเคราะห์เนื้อหา (Content
analysis) เป็นภาพรวมรายด้าน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ คือการศึกษาสภาพปัญหาและการมีส่วนร่วมของในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว อธิบายผลการศึกษาได้ดังนี้

การศึกษาสภาพปัญหาและการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโนนจิก อำเภอพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ใช้วิธีการศึกษาด้วยวิธีการเปิดเวทีประชาคมประชาคม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้นำชุมชน จำนวน 95 คน สรุปผลการเปิดเวทีประชาคม ในวันที่ 9 มีนาคม 2561 ณ หอประชุมโรงเรียนชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ได้ดังนี้

กระบวนการที่ 1 กระบวนการละลายพฤติกรรม ด้วยกิจกรรม

กระบวนการที่ 2 การสร้างการรับรู้และยอมรับจากทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมกัน

โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ กับกลุ่มผู้นำชุมชน ครู นักเรียนและผู้ปกครอง โดยการให้ร่วมกันระดมความคิดในกระบวนการที่ 3

กระบวนการที่ 3 ร่วมกันระดมความคิดจากทุกคน ทุกภาคส่วน วิทยากรกระบวนการแบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น กลุ่มๆ กลุ่มละประมาณ 10 คน หลังจากนั้นวิทยากรกระบวนการตั้งคำถามแล้วให้ผู้เข้าร่วมตอบคำถาม โดยวิทยากรกระบวนการทำการแจกการ์ดให้ผู้เข้าร่วมได้ระดมความคิด โดยตอบคำถามทีละประเด็น ซึ่งคำถามประกอบด้วย

ประเด็นที่ 1 ปัญหาของเยาวชนในชุมชนบ้านโนนจิกมีอะไรบ้าง

ประเด็นที่ 2 สาเหตุของปัญหามาจากอะไร

ประเด็นที่ 3 ผลกระทบจากปัญหา

ผลจากการระดมความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ปัญหาของเยาวชน สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหาที่พบในชุมชนบ้านโนนจิก อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ปัญหาของเยาวชน	สาเหตุของปัญหา	ผลกระทบ
ปัญหาดิจิทัลเทคโนโลยี	สาเหตุของปัญหา	ผลกระทบทางสุขภาพและสติปัญญา
เด็กติดเกมส์ ติดโทรศัพท์ เข้าร้านเกมส์ หนีโรงเรียนไปเล่นเกมส์ ติดทีวี	1. เด็กขาดความอบอุ่น 2. ครอบครัวทะเลาะวิวาท 3. ผู้ปกครองไม่ใส่ใจ 4. เด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ที่แท้จริง	- สายตาเสีย - สุขภาพไม่แข็งแรง - ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์
ปัญหาความรุนแรง	5. ขาดคนดูแล	ผลกระทบทางสังคม - ครอบครัวไม่มีความสุขเพราะลูกมีปัญหา
ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ เลียนกับพ่อแม่ ใช้คำพูดหยาบคาย รังแกเพื่อน	6. คนในครอบครัวชุมชนติดสารเสพติด	
รังแกน้อง ทุบตีพ่อแม่ ทะเลาะ	7. อยู่ในช่วงวัยอยากทดลอง	
	8. เด็กมีเวลาว่างมากเกินไป	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัญหาของเยาวชน	สาเหตุของปัญหา	ผลกระทบ
วิวาทเล่นการพนัน ไม่มีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ในชุมชน	9. คนในครอบครัวพูดจาหยาบคาย 10. ไม่มีแรงจูงใจในการเรียน	- ชุมชนมีเด็กที่มีพฤติกรรมเสี่ยงมากขึ้น - เกิดความไม่สามัคคีในครอบครัวในชุมชน
ปัญหายาเสพติด มีพฤติกรรมเสี่ยงกับสารเสพติด เริ่มทดลองสูบบุหรี่	เพราะครอบครัวยากจน 11. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกในการส่งเสริมความสามารถพิเศษหรือทุนทรัพย์ในการเรียน	- ขาดการมีส่วนร่วม - ขาดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน - ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหา
ปัญหาการเรียน ขี้เกียจ ไม่รักเรียน	12. ไม่ชอบออกกำลังกาย 13. ขาดกิจกรรมสร้างสรรค์	- ใช้เทคโนโลยีไปในทางที่ผิด
		ผลกระทบทางเศรษฐกิจ - มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น - ค่ารักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น - ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ - เป็นบ่อเกิดแห่งหนี้

กระบวนการที่ 4 ร่วมกันระดมความคิดหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาเยาวชน

วิทยากรกระบวนการเชิญชวนผู้เข้าร่วม ร่วมแสดงความคิดเห็นว่าจากปัญหาดังกล่าวใน ในฐานะครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนและนักเรียนคิดว่าจะทำอย่างไรให้ปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไข ผลการร่วมแสดงความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

ผู้นำชุมชนแสดงความคิดเห็นว่าควรมีการจัดตั้งคณะดำเนินงานในการพัฒนาเยาวชนและสร้างกิจกรรมขึ้นมาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงและเป็นการป้องปรามการเข้าใกล้ยาเสพติด

ครู แสดงความคิดเห็นว่าหลังจากมีคณะกรรมการดำเนินงานแล้ว ควรสร้างแกนนำเด็กในแต่ละกลุ่มตามความสนใจและควรมีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่างที่จัดทำขึ้นด้วยเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงในการดำเนินงานครั้งต่อไป ส่วนกิจกรรมที่คิดเห็นว่ามีคือ กลุ่มกีฬา กลุ่มดนตรี เพราะปัจจุบันนี้เด็กมีความสนใจแต่เนื่องจากโรงเรียนไม่มีครูพละ ส่วนดนตรีที่โรงเรียนมีเครื่องดนตรีแต่ไม่มีครูสอนเนื่องจากครูคนเก่าลาออกไปแล้ว และอีกกลุ่มที่อยากให้คือกลุ่มอาชีพเพื่อในอนาคตหากเขาไม่ได้เรียนต่อจะได้มีอาชีพติดตัว เพราะเด็กส่วนใหญ่ฐานะทางครอบครัวยากจนโอกาสที่จะได้เรียนต่อหรือเรียนไม่จบระดับชั้นมัธยมนั้นมีมาก นอกจากนั้นแล้วยังอยากให้มีการรวมพลังของคนในชุมชนร่วมกันตั้งกองทุนส่งเสริมเด็กให้ไปถึงฝันเพราะมีเด็กหลายคนที่ยิ่งดีแต่ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะเรียนต่อในระดับสูง

ผู้ปกครอง แสดงความคิดเห็นว่าอยากให้มีการให้ความรู้เด็กเกี่ยวกับโทษของยาเสพติดและวิธีการปฏิเสธการใช้สารเสพติด หรือจัดค่ายธรรมะเพื่อให้เด็กมีจิตสำนึกที่รู้จักบาปบุญคุณโทษอาจส่งผลให้ไม่เถียงพ่อแม่และไม่ก้าวร้าวเพราะปัจจุบันนี้พ่อแม่ยุคใหม่ไม่ค่อยฟัง อยากให้มีการรวมพาเด็กออกไปศึกษาชุมชน

เพื่อให้รู้จักชุมชน รู้จักคนในชุมชนเพราะทุกวันนี้เด็กกับผู้ใหญ่ในชุมชนแทบจะไม่รู้จักกันแล้วนอกจากนั้นยังอยากให้กิจกรรมส่งเสริมการไหว้ การทักทายกันระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ในชุมชน สุดท้ายหากจะจัดกิจกรรมโดยอยากให้มีการสำรวจความต้องการของเด็กก่อนเพื่อจะได้ตรงกับความต้องการ

นักเรียน แสดงความคิดเห็นอยากให้มีกิจกรรมกีฬา กิจกรรมเต้น กิจกรรมร้องเพลงหรือกิจกรรมอะไรก็ได้

กระบวนการที่ 5 การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเยาวชน

โดยให้ผู้เข้าร่วม จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเยาวชน โดยคณะทำงานจะมีหน้าที่รับผิดชอบ ในการวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการปรับปรุงแผนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีวาระการทำงาน 1 ปี นอกจากนั้นแล้วนำผลจากการระดมความคิดเห็น สรุปเป็นกิจกรรมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาเยาวชน ประกอบด้วยกิจกรรมป้องกันยาเสพติด กิจกรรมเรียนรู้ชุมชน กิจกรรมส่งเสริมสัมมาชีพ กิจกรรมส่งเสริมการไหว้ กิจกรรมค่ายธรรมะ กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมดนตรีพื้นบ้าน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาเยาวชนทำให้ทราบว่าเยาวชนชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่าเยาวชนมีปัญหาเรื่องการติดเทคโนโลยี ปัญหาการใช้ความรุนแรง ปัญหายาเสพติด และปัญหาไม่รักเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของศุภชัย ทองจันทร์และเสน่ห์ บุญกำเนิด (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด โรงเรียน ในการแก้ไขปัญหาเยาวชน ในเขตเทศบาลตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่าปัญหาที่พบในชุมชนได้แก่ ปัญหาด้านยาเสพติด พบว่า เด็กและเยาวชนมีการเสพยาบ้า สารระเหย กัญชา และ 4X100 ปัญหาด้านพฤติกรรม ได้แก่ ความฟุ้งเฟ้อ การแต่งกาย ติดเกม ขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบ ไม่รู้จักหน้าที่ของตนเอง ขาดความร่วมมือกับชุมชน ไม่มีพลังเยาวชน และขาดจิตสำนึกปัญหาด้านการศึกษา พบว่า เด็กและเยาวชนขาดเรียน ออกกลางคัน หนีเรียน ไม่เรียนต่อในระดับสูง ยากจน ไม่มีทุนศึกษาต่อ เรียนจบแล้ว ไม่มีงานทำปัญหาทางเพศการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พบว่า มีการค้าประเวณี เกิดปัญหาท้องไม่มีพ่อ ปัญหา คุณธรรม จริยธรรม พบว่า เด็กและเยาวชนมีนิสัย กิริยามารยาทก้าวร้าว ขาดความเคารพเชื่อฟัง ไม่ปฏิบัติตาม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ปัญหาการใช้เวลาว่าง เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างในการเล่นเกมส์ ติดเพื่อน มั่วสุม เล่นการพนัน ดื่มสุรา ติดบุหรี่ และอื่นๆปัญหาการก่ออาชญากรรม มีการทะเลาะเบาะแว้ง ยกพวกตีกัน ลักขโมย ปล้นจนถึงขั้นการข่มขืน ปัญหาครอบครัว พบว่า ครอบครัวไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน ครอบครัวเปราะบาง แยกแยกขาดความอบอุ่น

ผลจากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชนชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่าการพัฒนาจะต้องมีการร่วมกันรับผิดชอบโดยจะต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการ และมีกิจกรรมในการพัฒนาเยาวชนและควรมีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆที่จัดทำขึ้นด้วยเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงในการดำเนินงานครั้งต่อไปซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปรีวีวัฒน์ ช่างคิด (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการพัฒนาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ที่เหมาะสมสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือรูปแบบการดำเนินงานตามหลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความเข้าใจ 2) ขั้นวางแผน 3) ขั้นประชาสัมพันธ์ 4) ขั้นดำเนินงาน 5) ขั้นประเมินผล 6) ขั้นปรับปรุง/พัฒนา โดยปัญหาและความต้องการพัฒนาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าครอบคลุมทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม

และสติปัญญา โดยมี เงื่อนไขความสำเร็จของการพัฒนา คือ ต้องมีผู้ประสานและส่งเสริมงานด้านการพัฒนาเด็ก และ เยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนอย่างเพียงพอ ต้องเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนนอกระบบ การศึกษา แสดงความสามารถอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญและส่งเสริม โดยให้โรงเรียน/สถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานและผลการศึกษาของ วิไลรัตน์ แยมจ่อหอ และคณะ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและสังคมของกลุ่มแกนนำเยาวชนตำบลลำสินธุ์ จังหวัดพัทลุง พบว่ากระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของเยาวชน 2) การเตรียมกลุ่มแกนนำเยาวชน 3) การวางแผนและเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 5) การสรุปผล การประเมิน และ ติดตามผล จากการศึกษาพบปัจจัยเอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ ทุนชุมชน การมีส่วนร่วม ของทีมวิจัยและ ภาศิและความสามารถของวิทยากร ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการวิจัย คือ ภาระหน้าที่ของแกนนำ เยาวชน บุคลิกภาพ ภาษา การสื่อสารของผู้วิจัย กระแสสังคมและความ เป็นเมือง

ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาเยาวชนควรประกอบด้วย กิจกรรมป้องกันยา เสพติด กิจกรรมส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมค่ายธรรมะ กิจกรรมเรียนรู้ชุมชนและกิจกรรมกีฬา ซึ่งมีความสอดคล้อง กับผลการศึกษาของ นฤมล สมิตะ (2551 : 90 -114) ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพเด็กและ เยาวชน ชุมชนตำบลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร พบว่า สภาพการพัฒนาเด็กและเยาวชน ดังนี้ 1) ด้าน สุขภาพและการป้องกัน มีการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายโดยการแข่งขัน กีฬาตามเทศกาล และกิจกรรมการ ออกกำลังกายทุกเช้าก่อนเข้าเรียน กิจกรรมแข่งขันกีฬาระหว่าง โรงเรียน 2) ด้านสติปัญญาและความสามารถ มีการพัฒนาจิตใจตามวันสำคัญทางศาสนา 3) ด้านอารมณ์และความรับผิดชอบตามวัย มีการจัดกิจกรรมงาน วิชาการและงาน กิจกรรมพัฒนาสังคม 4) ด้านการมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น มีการส่งเสริมให้เด็กเยาวชนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้เกิดจากการให้ทุกภาคส่วนของ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเยาวชนและใช้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ดังนั้นการนำงานวิจัยฉบับ นี้ไปจึงมั่นใจในระดับหนึ่งถึงความสมบูรณ์ของงานวิจัย เพราะนอกจากผู้วิจัยนำเสนอผลที่เกิดจากการวิจัยแล้วยังนำเสนอเหตุผลเชิงยืนยันซึ่งได้จากเอกสาร รายงาน การให้เหตุผลผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเยาวชนมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นควรมีการศึกษาถึงผลสำเร็จของการพัฒนาเยาวชนด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่นำมาใช้ว่า ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมอย่างไร

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเยาวชน ชุมชนบ้านโนนจิก ตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ดร.ดรณศักดิ์ ตติยะลาภะ และ ดร.ไชยา กุฎาการ ที่ให้คำแนะนำปรึกษา ทำให้งานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- ปรีวัฒน์ ช่างคิด.(2554). รูปแบบการพัฒนาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- วีไลรัตน์ แยมจ่อหอ และคณะ. (2553). กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและสังคมของ กลุ่มแกนนำเยาวชนตำบลลำสินธุ์ กิ่งอำเภอสรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง, สงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 16(3) : 489 – 511.
- นฤมล สมิตถะ. (2551). แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนชุมชนตำบลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุมาลี ประทุมรัตน์ และคณะ. (2555). การสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว.บริษัท สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.กรุงเทพฯ.
- ศุภชัย ทองจันทร์และ เสน่ห์ บุญกำเนิด. (2560). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด โรงเรียน ในการแก้ไขปัญหาเยาวชน ในเขตเทศบาลตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี.บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 9 (2) :161.